

INTERIMRAPPORTAGE
PROJECT
VOETBALVANDALISME-
JEUGDWELZIJN
DEN HAAG

Bureau Criminaliteitspreventie
N.C. Hilhorst, met medewerking van
A.G. van Dijk
juni 1989

INHOUDSOPGAVE

	Pagina:
1 Inleiding	1
1.1 Doelstelling	1
1.2 Doelgroep	1
1.3 Aanpak	1
1.4 Onderzoek	3
2 Procesevaluatie	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Organisatiestructuur	5
2.2.1 Overlegsituaties	5
2.2.2 Informatieverstrekking	9
2.2.3 Supportersbeleidsplan	9
2.2.4 Projectfinanciering	10
2.3 Contact met de doelgroepen algemene kenmerken werkwijze supporterscoördinator	10
2.4 Begeleiding bij uit- en thuiswedstrijden	11
2.5 Activiteiten op het gebied van recreatie en vrijtijdsbesteding	15
2.6 Activiteiten op het terrein van educatie dienst- en hulpverlening	16
3 Conclusies	18
3.1 Samenvatting	18
3.1.1 Stand van zaken rond het project	18
3.1.2 Overleg en samenwerking	18
3.1.3 Bereik doelgroep	18
3.1.4 Relatie activiteiten - doelstellingen	18
3.1.5 Relatie met jeugdwelzijn	19
3.1.6 Ontwikkeling van het voetbalvandalisme	20
3.2 Conclusies	20
3.2.1 Knelpunten	20
3.2.2 Aandachtspunten voor de toekomst	22
3.2.3 Bijstellingsvoorstellen	23

1 INLEIDING

1.1 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het sociaal-preventieve experiment in Den Haag luidt:

"Vermindering van het voetbalvandalisme, gepleegd door side-supporters van FC Den Haag, op de dagen dat FC Den Haag haar uit- en thuiswedstrijden speelt", (Project Voetbalvandalisme/Jeugdwelzijn, pagina 2).

Deze hoofddoelstelling tracht men te bereiken door middel van het realiseren van de volgende subdoelstellingen:

1. het streven naar positieve gedragsbeïnvloeding van in het bijzonder problematische supporters, door middel van individuele sociale begeleiding en zonodig hulpverlening;
2. het bevorderen van zelf-organisatie en clubbinding van de side-supporters en wel zodanig dat zij zich medeverantwoordelijk beschouwen voor aanvaardbaar supportersgedrag voor, tijdens en na de wedstrijd en dat zij bovendien in staat zijn om onder meer via onderlinge sociale controle, ongewenst gedrag te voorkomen;
3. het versterken van de band tussen FC Den Haag en de supporters in die zin, dat de supporters voelen dat de club zich in al haar geledingen verbonden weet met haar supporters.

1.2 Doelgroep

De groep, waarop dit project zich richt, zijn de jonge supporters van FC Den Haag, die zich bij sommige wedstrijden zo gedragen, dat een ordelijk verloop van de wedstrijd bijna onmogelijk is, terwijl veelal ook buiten het stadion bij het gaan naar en komen van wedstrijden wanordelijkheden voorkomen.

Binnen de doelgroep is weer een onderverdeling te maken tussen diverse subgroepen bijvoorbeeld de "vaste" kern, de initiatiefnemers, de meelopers en dergelijke.

1.3 De aanpak

De subdoelstellingen, zoals beschreven in 1.1, zijn als volgt uitgewerkt:

Ad.1. individuele begeleiding van supporters: het "Coachingsproject"

Het Coachingsproject is bestemd voor jeugdige supporters die tijdens en rondom de voetbalwedstrijden van FC Den Haag probleemgedrag vertonen, waardoor ze in aanraking met de politie komen of dreigen te komen.

Het doel van het coachingsproject is om het gedrag van de in het bijzonder problematische side-supporters in positieve zin om te buigen. Coaching is een hulpverleningsvorm die gebaseerd is op het zogenaamde "tekortmodel".

Vanuit dit model wordt probleemgedrag van adolescenten gezien als een manifestatie van vaardigheidstekorten en wordt de (ambulante) hulpverlening toegespitst op het aanvullen van deze tekorten.

De nadruk wordt gelegd op het leren van nieuwe vaardigheden (aansluiten bij de mogelijkheden van een jongere) in plaats van op het huidige inadequate gedrag (de onmogelijkheden van een jongere). Elders in het land zijn hiermee op kleine schaal reeds positieve ervaringen opgedaan, echter nog niet op het terrein van voetbal. In het Haagse project worden de coaches geworven onder oudere supporters, aangezien deze bekend zijn met de leefwereld van de betreffende jongeren. Geselecteerde coaches nemen deel aan een training, waarin hen de belangrijkste componenten van de methodiek worden geleerd. Een coach, die op vrijwillige basis meestal één jongere op een gestructureerde wijze begeleidt, heeft ongeveer een maal per week contact met de betreffende jongere.

Alledaagse dingen als huisvesting, geld, voedsel, drank en drugs nemen een grote plaats in, maar ook school, werk, vrije tijd en de omgang met familie, leeftijdsgenoten en relaties komen aan bod. De coach geeft advies en informatie, legt uit hoe je het beste iets aan kunt pakken en stimuleert hem (of haar) om dingen te ondernemen. Het doel van de begeleiding is dat de jongere zich in het dagelijks leven zelfstandig kan redden. Er wordt geprobeerd om dit in zes tot acht maanden te verwezenlijken.

Voor de begeleiding van de coaches is een Coachingsmedewerkster aangesteld; zij wordt op haar beurt begeleidt door het Paedologisch Instituut te Amsterdam.

De werving onder voetbalsupporters (in totaal 30 à 35) die voor het Coachingsproject in aanmerking komen kan op verschillende manieren geschieden:

1. via een alternatieve afdoening via Bureau Alternatieve Sancties;
2. op vrijwillige basis (via supporterscoördinator, coachingsmedewerkster, bestuurslid supportersvereniging, jeugdwerkwijzer).

Ad.2. versterking supportersvereniging

- Het supportershome, waarvan de instandhouding op zich een duidelijke bijdrage aan de groeps- en clubbinding zal moeten leveren, zal worden gebruikt als ontmoetingspunt en voor uitvoering van groepsbindende activiteiten, zoals het opzetten van een communicatie-bulletin en het organiseren van recreatieve en sportieve activiteiten.
- Met het supportershome en de vereniging dient te worden bereikt dat de clubbinding wordt versterkt en wel door structureel overleg en samenwerking van de supportersvereniging met het FC Den Haag-bestuur, spelers, technische staf, sponsors, politie en justitie. Overigens beschouwt het FC Den Haag-bestuur de versterking van de supportersvereniging als een wezenlijk onderdeel van haar clubbeleid.

- De zogenaamde pasjesregeling wordt onder beheer van de supportersvereniging gebracht. De medewerking hierbij van de KNVB en het bestuur van FC Den Haag is een vereiste. Toegang tot de supportertribune is alleen mogelijk op vertoon van de lidmaatschapspas van de supportersvereniging. Om de aantrekkelijkheid van het pasje te verhogen zullen er ook andere faciliteiten aan verbonden worden, zoals korting op bepaalde sportartikelen, bezoek van gemeentelijke sportaccomodaties etc.
- Het succes van deze opzet zal afhangen van de mate waarin de supportersvereniging erin slaagt een duurzame en gezaghebbende organisatie op te bouwen, die het vertrouwen geniet van het FC Den Haag-bestuur, politie en dergelijke, maar bovenal een zo breed mogelijk vertrouwen van alle supporters. Om speciaal dit proces te begeleiden is een supporterscoördinator voor drie jaar aangetrokken.

Ad.3. supportersbegeleiding in sociaal-culturele centra

Dit onderdeel betreft jongerencentra en club- en buurthuizen in de verschillende Haagse wijken die een grote aanloop hebben van side-supporters. De in deze centra werkzame professionele jongerenwerkers zullen zich vanaf de start van het project meer gericht bezig houden met de supportersproblematiek. Daarom wordt in het kader van dit project een structurele samenwerking tot stand gebracht tussen de desbetreffende sociaal culturele centra onderling en met de supportersvereniging, teneinde hen te betrekken bij de uitvoering van het plan van aanpak van dit project.

1.4 Onderzoek

Doel

Het **doel** van deze interimrapportage is het beschrijven en systematiseren van de voortgang van het experiment. Door de activiteiten geordend weer te geven beoogt deze rapportage zicht te verschaffen of het project inhoud krijgt volgens de afgesproken doelstellingen en of bijsturing gewenst is. Deze gegevens zijn verkregen door middel van het houden van interviews met sleutelfiguren.

Opzet

In het kader van de procesevaluatie zijn in Den Haag de volgende betrokkenen (mondeling) geïnterviewd: de secretaris van de begeleidingscommissie (afdeling JSRW), afdeling ABZ, voorzitter van het bestuur van 'FC Den Haag', de voorzitter van de supportersvereniging FC Den Haag, de supporterscoördinator, de medewerksters Coaching, de adjunct-directeur van de Stichting Haags Sociaal Cultureel Werk (SHS) en de spoorwegpolitie. Tevens is gebruik gemaakt van een eerder, in het kader van een tussenrapportage, gehouden interview met de voetbalinspecteur van de gemeentepolitie, en ook van de door de gemeentepolitie op schrift gestelde aanpak ("Samen uit - samen thuis") rond begeleiding van supporters bij thuiswedstrijden.

De begeleidingscommissie vindt het jammer dat het O.M. niet geïnterviewd is. Vanwege pragmatische (vakantieperiode: afwezigheid van commissieleden) en budgetaire redenen konden helaas niet alle begeleidingscommissieleden geïnterviewd worden. De interviews zijn in de zomer 1989 afgenomen. Deze rapportage beschrijft dan ook de stand van zaken rond het project tot zomer 1989.

De gehanteerde vragenlijst bestaat hoofdzakelijk uit open vragen. Naast een algemeen deel met vragen, die aan alle respondenten zijn voorgelegd, is aan de verschillende respondenten tevens een aantal specifiek op hun verantwoordelijkheden geënte vragen gesteld.

2 PROCESEVALUATIE

2.1 Inleiding

In Den Haag zijn twee medewerkers aangesteld ten behoeve van het experiment 'Voetbalvandalisme - Jeugdwelzijn'.

De supporterscoördinator is aangesteld per 15.10.1988. Het accent van zijn werkzaamheden ligt op het supportersproject (hieronder vallen de in 1.3 onder ad 2 en ad 3 genoemde activiteiten).

Daarnaast zal hij ook coaches begeleiden.

Per 01.02.89 is ten behoeve van de coaching een tweede kracht, de medewerkster coaching, aangesteld voor 20 uur in de week. Deze coachingsmedewerkster is verantwoordelijk voor het welslagen van het 'Coachingsproject'. Zij zal zich gaan bezig houden met coaching, dat wil zeggen het begeleiden van coaches en het jongeren interesseren voor deze methodiek.

De beide medewerkers zijn in dienst van de SHS (Stichting Haags Sociaal Cultureel Werk).

2.2 Organisatiestructuur

In deze paragraaf wordt van de verschillende overlegstructuren samenstelling, frequentie van samenkomst, taken, besproken onderwerpen en gesignaleerde knelpunten weergegeven. Verder wordt kort stilgestaan bij het supportersbeleidsplan en de projectfinanciering.

2.2.1 Overlegsituaties

1. Begeleidingscommissie experiment Voetbalvandalisme Jeugdwelzijn

In deze commissie participeren vertegenwoordigers van Justitie, gemeentepolitie, spoorwegpolitie, gemeente (AZ, JSR, groenvoorzieningen), SHS, Belangenvereniging Zuiderpark, bestuur supportersvereniging FC Den Haag, WODC, de voorzitter van FC Den Haag, de supporters-coördinator, de coachingsmedewerkster en Bureau Criminaliteits-preventie.

Deze begeleidingscommissie vergadert een keer in de zes weken. Op deze vergaderingen wordt de stand van zaken van het project besproken: bouw, beheer en exploitatie supportershome, geplande activiteiten, het werkplan van de supporterscoördinator, het onderzoek, de gehanteerde methode (coaching), problemen rond het bestuur van de supportersvereniging, van invloed zijnde actualiteiten als de pasjesregeling, enz..

Bij gesignaleerde knelpunten wordt er door de commissie zo mogelijk een gezamenlijk standpunt bepaald en actie ondernomen.

Hierover wordt in een volgende bespreking van de begeleidingscommissie teruggerapporteerd.

Een belangrijk knelpunt was/is dat het bestuur van de supportersvereniging na een incident niet meer met justitie en politie aan tafel wilde zitten.

Een knelpunt dat door één van de leden genoemd wordt is dat er tijdens de vergaderingen van de begeleidingscommissie te veel uitgeweid wordt. Mogelijke oorzaken zijn de groepsgrootte en het ontbreken van een gemeenschappelijk doel. Als de inbreng van het bestuur van FC Den Haag duidelijker wordt en er een integratie plaatsvindt met het gemeentelijk beleid is dit knelpunt mogelijk-kerwijs op te lossen.

Tevens wordt gesteld dat FC Den Haag onvoldoende betrokken was bij het project (mede veroorzaakt door bestuurswisselingen).

2. Werkoverleg

In dit overleg participeren de supporterscoördinator, de coachingsmedewerkster en de adjunct-directeur van de SHS.

Dit overleg vindt ongeveer één keer in de vijf weken plaats en ook tussentijds als er bij één van de partijen behoefte bestaat om te overleggen. De coördinator en coachingsmedewerkster zijn in dienst bij de SHS en als zodanig verantwoording schuldig aan de adjunct-directeur.

Het doel van het overleg is om te bespreken hoe het werk zich ontwikkelt (voortgangsrapportage). Dit houdt ondermeer in:

- Evaluatie van en ondersteuning bij georganiseerde/geplande activiteiten,
- Het beoordelen van het functioneren (aanpak en houding) van de supporterscoördinator en de coachingsmedewerkster.

Onderwerpen die aan de orde komen zijn dan ook geplande activiteiten, methodische werkwijze, evaluatie uitgevoerde activiteiten en stand van zaken.

Dit overleg wordt als constructief ervaren.

3. Onderling overleg supporterscoördinator en coachingsmedewerkster

Wekelijks en vaak ook tussendoor bespreken de coachings- medewerkster en de supporterscoördinator de stand van zaken over het Coachings- en het supportersproject. Ondanks de verschillen in werkwijze verloopt de samenwerking goed.

4. Overleg met het Paedologisch Instituut

De supporterscoördinator is van 1 september t/m 31 december 1988 wekelijks door het Paedologisch Instituut getraind in het kader van een introductie cursus in de methodiek Coaching.

Op dit moment voert de betrokken medewerkster van het Paedologisch Instituut om de één à twee weken overleg met de coachingsmedewerkster en de supporterscoördinator over de voortgang en inhoudelijke/methodische invulling van het coachingsproject.

Eén keer in de twee maanden overleggen de supporterscoördinator, de coachingsmedewerkster en de adjunct-directeur van de SHS met de medewerkster van het Paedologisch Instituut (P.I.) over de voortgang van het project en de effecten van de begeleiding van de medewerkers door het P.I. Verder wordt er gecheckt of deze begeleiding spoort met de lijn die de SHS hanteert om het project te ontwikkelen. Deze overlegvormen verlopen naar ieders tevredenheid.

5. Bestuur supportersvereniging

In dit overleg participeren alle vier bestuursleden van de supportersvereniging 'FC Den Haag' en de supporterscoördinator. Zij vergaderen om de twee weken met het doel alle bestuurszaken door te nemen. Onderwerpen als hoe komen we aan een vlag, de samenwerking met de politie, de stand van zaken supportershome, het contact met het bestuur van FC Den Haag, het beleggen van een algemene ledenvergadering en het veranderen van een vereniging in een stichting komen aan de orde. De supporterscoördinator heeft als taak om dit overleg te structureren. Zo wordt het van belang geacht de vergadertechniek te verbeteren (onder andere het maken van een afsprakenlijstje en het bij een volgende gelegenheid checken van dit lijstje).

Knelpunten zijn dat de emoties een grote rol spelen, dat er over zes onderwerpen tegelijkertijd gesproken wordt, dat de invloed van de voorzitter onevenredig groot is en dat een geschikte vergaderruimte ontbreekt.

6. Redactie supporterskrant FanMail

Met ongeveer vijf supporters maakt de supporterscoördinator een krant voor de leden van de supportersvereniging 'FC Den Haag'. Deze krant wordt betaald door de sponsor van FC Den Haag. De redactie komt één keer in de twee weken bij elkaar, waarbij de inhoud van de volgende FanMail-krant ter sprake komt. Onderwerpen als het maken van foto's, het schrijven en bespreken van artikelen en het houden van interviews passeren de revue. Het ligt niet in de bedoeling dat de supporterscoördinator de eindredactie zal blijven voeren, zijn taak was dit krantje op een hoger niveau te tillen, wat inmiddels gebeurd is. Zijn bemoeienis moet in de komende tijd geminimaliseerd worden. De supportersvereniging is/blijft verantwoordelijk voor de supporterskrant. De supporterscoördinator heeft al een geschikte kandidaat voor zijn opvolging voor ogen.

7. Werkgroep Randgroepjongerenwerk

De supporterscoördinator vergadert een keer in de 7 weken met de acht coördinatoren randgroepjongerenwerk in Den Haag. Doel van dit overleg is de ontwikkeling (en afstemming) van een randgroepjongerenbeleid in Den Haag. In dit overleg gaat het niet om het bespreken van activiteiten, maar om de grote lijnen van het beleid. De supporterscoördinator beoogt zich hierdoor op de hoogte te houden van de beleidslijnen.

8. Landelijk supporterscoördinatorenoverleg

Een keer in de zes weken komen alle supporterscoördinatoren en een vertegenwoordiger van Bureau Criminaliteitspreventie (uit de 8 lokaties waar experimenten voetbalvandalisme lopen) bij elkaar om elkaar op de hoogte te houden van de stand van zaken in de betrokken lokaties. Besproken worden: problemen en mogelijke oplossingen, georganiseerde activiteiten, geplande activiteiten, werkwijze en relevante maatregelen als de passenregeling.

9. Overleg side-vertegenwoordigers

De vertegenwoordigers van de sides van FC Den Haag (bestuur supportersvereniging), Ajax, Feijenoord, PSV en FC Utrecht komen sinds het voorjaar 1988 één keer in de maand bij elkaar. Gesproken wordt onder andere over mogelijke ludieke (legale) acties tegen de KNVB voordeelkaart. Doel is het opkomen voor de problemen van de supporters.

10. Ambtelijke adviesgroep bestrijding Voetbalvandalisme

Deze adviesgroep, waarin politie, brandweer, OM en de gemeente (afdeling ABZ en afdeling JSR) vertegenwoordigd zijn, adviseert c.q. rapporteert aan het college van burgemeester en wethouders en het driehoeksoverleg aangaande beleidsmatige zaken die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde en veiligheid rond voetbalvandalisme op middellange en lange termijn. Deze groep is tot nu toe 2 keer bij elkaar gekomen. Het ligt in de bedoeling maandelijks te vergaderen.

11. Overleg bestuur supportersvereniging - bestuur FC Den Haag

De nieuwe voorzitter van FC Den Haag (sinds 15.04.89) wil gestructureerd gaan overleggen met het bestuur van de supportersvereniging over de stand van zaken rond het in de hand houden van het "voetbalgebeuren".

De voorzitter van FC Den Haag wil duidelijk de supportersvereniging als partner erkennen. Het bestuur wordt medeverantwoordelijk gemaakt voor het ordelijk verloop op FC Den Haag (hier tegenover staat dat 5% van de recettes voor de supportersvereniging is). Er heeft één, goed verlopende, bespreking plaatsgevonden.

12. Overleg Coaching

In dit overleg participeren de spoorwegpolitie, een beleidsmedewerker van ABZ, chef jeugdzaken politie, medewerker preventieprojecten gemeentepolitie, de supporterscoördinator en de coaching-medewerkster.

Doel van dit overleg is om te komen tot onderhandelingen met de Officier van Justitie over welke jongeren voor welke vergrijpen op een "geregelde" wijze bij het coachingsproject aangemeld kunnen worden. De coachingsmedewerkster probeert door dit overleg een breder "draagvlak" te creëren voor coaching als alternatieve strafafdoening door gemeente- en spoorwegpolitie.

De gemeente- en spoorwegpolitie staan achter dit idee. Het is echter nog niet duidelijk of het OM jongeren als alternatieve sanctie voor het coachingsproject wil aanmelden.

De supporterscoördinator voert verder nog gestructureerd overleg met politie en spoorwegpolitie over de begeleiding bij uitwedstrijden (zie 2.4).

Regelmatig (maar niet duidelijk gestructureerd) overleg voert de supporterscoördinator met:

- Bureau Criminaliteitspreventie over de stand van zaken, problemen, knelpunten (van de kant van het Bureau vooral adviserend).
- Jongerencentra, waar redelijk veel supporters komen, over mogelijk gezamenlijk te organiseren activiteiten voor supporters.
- Het bestuur van clubs waar Den Haag uitwedstrijden speelt.

- De KNVB over onder andere de KNVB-voordeelkaart, de bevoegdheden van coördinatoren, de samenwerking tussen supporterscoördinatoren en de KNVB en wensen van de supporterscoördinatoren.
- De spelersraad van FC Den Haag (vertegenwoordigers van de spelers die de belangen van de spelers bij onder andere het bestuur behartigen), wat betreft het informeren over werkzaamheden, het beantwoorden van vragen van spelers over het project en het betrekken van spelers bij activiteiten.

De adjunct-directeur van de SHS heeft enkele gesprekken met het bestuur van FC Den Haag gevoerd met het doel het project en de rol van de supporterscoördinator en de coachingsmedewerkster te verduidelijken.

2.2.2 Informatieverstrekking

Geconstateerd kan worden dat er in Den Haag vele vormen van overleg rond Voetbalvandalisme plaatsvinden. De geïnterviewden zijn dan ook van mening dat ze voldoende geïnformeerd worden over de lokale activiteiten die in het kader van het project plaatsvinden. Wel merkt de coachingsmedewerkster op dat op lokaal niveau zich meerdere instanties (afdelingen van de gemeente) bezighouden met voetbalvandalisme, waarvan zij niet op de hoogte is c.q. wordt gehouden.

De geïnterviewden zijn van mening dat men onvoldoende wordt geïnformeerd over relevante ontwikkelingen die zich elders in Nederland voordoen op het gebied van voetbalvandalisme, bijvoorbeeld over de KNVB voordeelkaart.

2.2.3 Supportersbeleidsplan

Bij FC Den Haag is nog geen concept beleidsplan opgesteld. De nieuwe voorzitter tracht nog in 1989 een supportersbeleidsplan te schrijven.

In dit plan zullen de volgende zaken aan de orde komen:

- opdragen van het beheer van FC Den Haag aan de supportersvereniging, onder een aantal strikte voorwaarden en deze verantwoordelijkheden te honoreren met vijf procent van de netto-recettes van FC Den Haag bij thuiswedstrijden;
- aanpassing van 'hard-ware' (camera's en dergelijke) in stadion;
- gestructureerd overleg tussen het bestuur van de supportersvereniging en het bestuur van FC Den Haag;
- beheer supportershome;
- gestructureerd overleg met gemeente en politie;
- verantwoordelijkheden binnen het bestuur van FC Den Haag.

2.2.4 Projectfinanciering

De gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid voor het bewaken van de hoofdlijnen en de uitgaven van het supportersexperiment. Op dit moment wordt gesteld dat er voldoende financiële ruimte is voor de te nemen projectmaatregelen. Er bestaat wel enige onduidelijkheid over de einddatum van het project.

2.3 Contact met de doelgroep en algemene kenmerken werkwijze supporterscoördinator

De supporterscoördinator probeert contact te leggen door een frequente aanwezigheid, door het voeren van gesprekken en door het geven van concrete informatie (op welk vak zitten ze bij uitwedstrijden, is er eten en drinken in de trein en het stadion, draagt de politie gevechtswapen of platte pet, zijn er honden, etc.).

Hierbij stelt hij duidelijk grenzen aan de invulling van zijn taak: niet fungeren als loopjongen. Heel belangrijk vindt hij het voor en door supporters organiseren van activiteiten.

Verder geeft hij voorlichting over actualiteiten via het supporterskrantje FanMail.

Een ander belangrijk kenmerk van zijn optreden vindt hij het volgen van een consequente lijn: als hij ergens op tegen is, laat hij zich niet zomaar ompraten.

Hij probeert interne motivatie (om geen rotzooi te trappen) en sociale controle aan te kweken, door onder andere de doelgroep serieus te nemen, ze bij activiteiten te betrekken en uit te gaan van de dingen die ze kunnen (coachingsmethode).

De harde kern wijst hij op de consequenties van gepland negatief gedrag voor FC Den Haag. Dit werkt beter dan op hun persoonlijke gemoed te werken, ze komen te vaak in aanraking met de politie om daar wakker over te liggen. Hun club dragen ze een warm hart toe en die willen ze geen nadeel berokkenen.

Eerste contactlegging

De supporterscoördinator legt de eerste contacten op de Noordtribune, in de combi-trein op wedstrijddagen en door de week in jongerencentra. Een groot knelpunt hierbij is dat er nog geen home (=uitvalsbasis) is¹.

Deze contacten legt hij door het voeren van gesprekken. Op dit moment verkeert hij nog in de kennismakingsfase.

Hij heeft ongeveer contact gelegd met 100 à 150 jongeren en hij denkt dat hij gekend wordt door zo'n 500 jongeren.

Het beste contact heeft hij tijdens de terugreis met de combi-trein. Jongeren zijn wat vermoeid, de spanning is niet meer zo duidelijk aanwezig en dan kun je het beste een gesprek voeren.

¹ De bouw is stilgelegd, naar aanleiding van een Arob-procedure aangespannen door de voetbalclub (en naaste buur) ADO.

Het staan op het vak tussen de jongens tijdens een wedstrijd heeft volgens de supporterscoördinator het minst concrete effect, het is naar zijn mening veel te massaal om een goed contact te hebben. Wel acht hij het positief om te laten zien dat hij er is.

Bestendinging contact

De interesse van de groep kan hij bij het reizen met de combi vasthouden door het beantwoorden van concrete vragen, als: hoe is het eten en drinken geregeld, waar staan we, wanneer komt de nieuwe FanMail uit.

Hij heeft regelmatig contact met een vaste groep van zo'n 50 à 60 jongeren (25 van de totaal 900 meelopers en 30 van de totaal 50 à 60 harde kernen). Dit contact bestaat hoofdzakelijk uit praten. Gepraat wordt over FC Den Haag, voetbal in het algemeen, de begeleiding van politie bij uitwedstrijden van FC Den Haag, bouw supportershome, hobby's, vrijetijdsbesteding en werk van de jongeren en de werkzaamheden van de supporterscoördinator.

De doelgroep in Den Haag bestaat uit een redelijk hechte groep supporters uit verschillende wijken (Schilderskwartier, Laakkwartier, Spoorwijk, Transvaal en Scheveningen). De onderlinge rivaliteit tussen deze wijken wordt rond het voetbal 'vergeten'.

De supporterscoördinator heeft al met de meeste groepjes uit de verschillende wijken contact kunnen leggen (onder andere in de jongerencentra), behalve met de groep uit de Transvaalbuurt.

In de volgende periode wil hij eerst de bestaande contacten verder stabiliseren door jongeren bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten te betrekken (onder andere FanMail en de verkoop van eten en drinken in de trein en het zitting nemen in werkgroepjes (bargroep, activiteitengroep) en door jongeren te laten deelnemen aan het Coachingsproject.

Verder liggen er plannen om in de toekomst samen met de jongerencentra activiteiten te organiseren en dan weer onder het motto: **voor en door supporters.**

Het knelpunt bij de contactlegging is de afwezigheid van een ontmoetingsruimte (het supportershome).

2.4 Begeleiding bij uit- en thuiswedstrijden

Uitwedstrijden

De **spoorwegpolitie** in Den Haag heeft een specifieke aanpak ontwikkeld wat betreft de begeleiding bij uitwedstrijden van de supporters van FC Den Haag.

De algemene kenmerken van deze werkwijze kunnen als volgt omschreven worden:

- Supporters accepteren zoals ze zijn.
- Werken met een kleine vaste groep begeleiders, zodat iedere 2 weken dezelfde medewerkers de jongeren begeleiden. Deze groep treedt in eerste instantie niet repressief op maar wel daadkrachtig. Geweld tracht men zoveel mogelijk te vermijden, door de rust te bewaren en zeker niet opgewonden te reageren.
- Contacten leggen met supporters onder het motto: 'kennen en gekend worden'. Aanspreekpunten creëren en deze steeds uitbouwen (zowel wat betreft kwaliteit als kwantiteit).

- Aangegane afspraken (geen hondenbegeleider mee, trein met restauratiewagen) met supporters worden indien enigszins mogelijk nagekomen.
- Een stap in de richting van supporters zetten door ze tastbare zaken toe te staan als het verkopen van frisdrank in de trein.
- Ook buiten het voetbal contact houden door onder andere het bezoeken van supportersavonden en het meedoen aan voetbaltoernooien met supporters.

Het **doel** van deze werkwijze is het komen tot een dialoog met supporters, op de hoogte komen/blijven van wat er in de groep leeft en weten waar ze vandaan komen om de aanspreekbaarheid te vergroten.

De spoorwegpolitie werkt sinds oktober 1985 aan/met hierboven beschreven aanpak. Zeker vanaf maart 1987 zijn de resultaten als zeer positief te benoemen. Het schadebedrag aan de treinstellen van het afgelopen seizoen bedraagt f 15.000,-² (begeleiden van 19 wedstrijden), waarvan overigens al weer een gedeelte is binnengehaald via processen-verbaal.

De vertegenwoordiger van de spoorwegpolitie kent de vaste kern van ongeveer 500 supporters die regelmatig mee naar uitwedstrijden gaan.

De spoorwegpolitie houdt intern een bespreking na iedere door hen begeleide wedstrijd om te evalueren wat goed en wat minder goed is verlopen.

De supporterscoördinator is van mening dat het kennen en gekend worden ook hier grote voordelen biedt. Jongens kaarten met de spoorwegpolitie en worden medeverantwoordelijk gemaakt door het verkopen eten en drinken.

De politie geeft de jongens geen aanleiding om gek te doen, in tegendeel de jongens willen de bestaande situatie graag ook in de toekomst continueren en passen ervoor op om over de schreef te gaan. Volgens de supporterscoördinator ontstaat er een mentaliteitsverandering; de betrokken jongeren hebben het gevoel dat ze iets terug moeten doen voor de verbeterde behandeling. Het optreden van de spoorwegpolitie wordt door de supporterscoördinator met één woord als fantastisch beschreven.

De adjunct-directeur van de SHS acht de gezamenlijke aanpak bij uitwedstrijden zeer doeltreffend. Deze aanpak zou, zijns inziens, meer landelijke bekendheid moeten krijgen.

De vertegenwoordiger van de **spoorwegpolitie** en de **supporterscoördinator** van FC Den Haag gaan enkele weken voor een uitwedstrijd naar de betrokken club. Ze spreken dan met een bestuurslid van de club en de politiefunctionaris die op de wedstrijddag leiding geeft aan het hele gebeuren.

² Ter vergelijking: het schadebedrag van drie jaar geleden liep in de tonnen.

Ze overleggen over het vervoer van Den Haag naar de plaats van bestemming (begeleiding in de trein, eten en drinken), over het vervoer van station naar stadion en visa versa (wijze van vervoer, wel of geen honden in de bus, houding politie), over het "uiterlijk" van de politie (platte pet of gevechtstenue), over de inschatting van het aantal met de combi reizende en met eigen vervoer reizende supporters, de verkoop van drank in het stadion, etc.

De vertegenwoordiger van de spoorwegpolitie en de supporterscoördinator pleiten voor een humane behandeling van de supporters en geven informatie over het verloop tijdens eerdere wedstrijden. Ze doen dit vanaf begin september 1988 (vrijwel onmiddellijk na de indiensttreding van de supporterscoördinator).

De supporterscoördinator reist altijd met de combi mee om contact met de doelgroep te leggen.

De vertegenwoordiger van de spoorwegpolitie is van mening dat de supporterscoördinator in zeer korte tijd met een grote groep jongeren contact heeft gelegd. Ook de manier waarop de supporterscoördinator optreedt vindt hij prima. Wel moet de supporterscoördinator volgens de geïnterviewde spoorwegpolitiefunctionaris, oppassen niet als loopjongen (opdrachten van bestuur supportersvereniging aannemen) gebruikt te worden.

De supporterscoördinator stelt dat kleine politiekorpsen meer vatbaar zijn voor zijn ideeën en opvattingen en meer bereid zijn om te luisteren (bijvoorbeeld IJmuiden) dan grotere korpsen die meer sceptisch zijn (Rotterdam).

De supporterscoördinator voert wekenlijks overleg met de **voetbal-inspecteur** om het verloop van de wedstrijden te evalueren en knelpunten te signaleren voor de komende wedstrijd. Deze samenwerking verloopt goed. Verder heeft de supporterscoördinator heeft tijdens de wedstrijd contact met de plaatselijke politie als er zich problemen voordoen.

Bij de wedstrijd tegen Go Ahead Eagles heeft de supporterscoördinator van Den Haag ook vooroverleg gevoerd met de supporterscoördinator uit Deventer.

Bij risico-wedstrijden worden de supporters van FC Den Haag ook begeleid door, **Haagse politiemensen** (supportersdetachement), die de supporters kennen. Vanwege de formele bijstandsregeling van het Ministerie van Biza kan deze vorm van bijstand slechts op basis van wederkerigheid tussen korpsen en risicoclubs verleend worden.

Thuiswedstrijden

De doelstelling van de **gemeentepolitie** rond de thuiswedstrijden van FC Den Haag is het creëren van een aanvaardbaar niveau van rust, orde en veiligheid in en buiten het Zuiderpark. Getracht wordt deze doelstelling op de meest effectieve wijze te realiseren met een zo gering mogelijke personeelsinzet.

Naast repressieve activiteiten wordt tevens nadrukkelijk aandacht besteed aan preventieve activiteiten.

Een belangrijk onderdeel van deze preventieve activiteiten is het aangaan, onderhouden en verstevigen van de contacten met supporters van FC Den Haag.

Bij de gemeentepolitie is een supporters-detachement samengesteld met de volgende taken:

- het bij thuiswedstrijden contacten leggen met de supporters op de tribune FC Den Haag;
- het met enige regelmaat bezoeken van supportersactiviteiten;
- het op bijstandsbasis meegaan naar uitwedstrijden en het zich ook daar tussen de FC Den Haag-supporters bevinden.

Men beoogt hiermee dat supporters en politie elkaar beter leren kennen, waardoor men beter op elkaar reageert. De sterkte van dit supportersdetachement is onlangs uitgebreid naar twintig man-/vrouw. De wijze waarop het 'voorlopige' supportersdetachement sinds de nota ('samen uit, samen thuis') heeft gefunctioneerd, geeft goede verwachtingen voor de toekomst. Er heeft onder andere een duidelijke afname van personeelsinzet rond de wedstrijden plaatsgevonden.

Bij thuiswedstrijden voert de **supporterscoördinator** geen voor-overleg. Hij ontmoet de doelgroep in het stadion of in de ballenbios (bij het stadion). Met de gemeentepolitie van Den Haag (de politie van de andere club komt niet mee) en de veiligheidscoördinator loopt hij voor de wedstrijd de gemaakte afspraken nog een keer door omtrent foullering, kaartcontrole en bespreekt hij verwachte acties en/of eventuele problemen. Hij vindt het optreden van de politie goed en correct.

Knelpunten

Bij thuiswedstrijden:

- Foullering: er waren te weinig suppoosten waardoor de supporters te lang moesten wachten. Dit is opgelost door de ingang te verbeteren.
- Catering: dit is opgelost doordat de supportersvereniging nu zelf dit in handen heeft genomen.
- Bouwmateriaal voor supportershome lag open en bloot. Dit is opgelost door op het laatste moment nog een hek te plaatsen.

Bij uitwedstrijden:

Het is op dit moment nog niet duidelijk of de directie van de N.S. de brigadier van de Spoorwegpolitie toestemming zal geven de "alternatieve wijze" van begeleiding van supporters in onaangepaste vorm te continueren.

Overige wedstrijden

De supporterscoördinator bezoekt ook andere wedstrijden waar aanhangers van FC Den Haag heen gaan (bijvoorbeeld Ajax- FC Utrecht), hij zoekt dan tijdens de wedstrijd Haagse supporters op en hoopt een rustgevende invloed te hebben.

2.5 Activiteiten op het gebied van recreatie en vrije tijdsbesteding

Het algemene kenmerk van het optreden van de supporters- coördinator is (zoals reeds aangegeven): het voor en **door** supporters organiseren van activiteiten. De adjunct-directeur van de SHS stelt duidelijk dat de supporterscoördinator geen taken dient over te nemen van bijvoorbeeld de supportersvereniging. In onderling overleg tussen de supporterscoördinator en de adjunct-directeur van de SHS komt de taakinvulling van de supporterscoördinator regelmatig aan de orde. De supporterscoördinator moet oppassen niet als loopjongen gebruikt te worden en als belangenbehartiger van de doelgroep op te treden.

In verband met het feit dat het supportershome nog niet gerealiseerd is, zijn er nog weinig concrete activiteiten ontplooid. Als het home gereed is, zal het gerund worden door de supportersvereniging. De supporterscoördinator heeft in deze (slechts) een ondersteunende rol.

Er is wel een zaalvoetbaltoernooi uitgevoerd: een ploeg van FC Den Haag doet mee aan een toernooi met club-, buurthuizen en cafés. Iedere ploeg speelt ongeveer 5 à 6 keer per jaar. Het zijn vooral "meelopers" die voetballen, er komen wel iedere keer zo'n 25 aanhangers kijken, waaronder een aantal harde kerkers.

De supporterscoördinator heeft gezorgd voor de contactlegging en de supporters nemen de verdere voorbereiding en uitvoering voor hun rekening.

De reactie van de doelgroep is zeer positief, ook andere willen graag zelf voetballen. Er zijn ook wel eens spelers van het eerste van FC Den Haag komen kijken.

Een andere uitgevoerde activiteit was een veldvoetbalwedstrijd bij de feestelijke eerste steenlegging van het supportershome. Teams van de gemeentepolitie, de gemeenteraad, medewerkers FC Den Haag en de supportersvereniging streden om een plaats in de finale tegen het eerste elftal van FC Den Haag.

Deze activiteit werd georganiseerd ter verhoging van de feestvreugde. De supportersvereniging heeft veel van de voorbereidende werkzaamheden verricht.

De supporterscoördinator had een begeleidende rol. Ongeveer 14 supporters hebben deelgenomen en er kwamen er ongeveer 200 kijken. De reactie van de doelgroep en ook van anderen was zeer positief.

Geschrapte activiteiten

De supporterscoördinator wilde ook voorwedstrijden organiseren, maar het bestuur van FC Den Haag heeft dit initiatief teruggedrukt met het argument dat het veld dit niet kan hebben en dat ze het organisatorisch niet rond zouden kunnen krijgen.

Geplande activiteiten

Op het moment dat het supportershome gereed zal zijn wil de supporterscoördinator, door middel van het instellen van een activiteiten-, een sport- en een barwerkgroep tal van activiteiten door en voor de doelgroep organiseren: onder meer spelavonden (onder andere kaarten, biljarten, tafelvoetbal en tafel-tennis), avonden met spelers, technische staf en bestuur, gastsprekers, het vertonen van video's, feestavonden en verder buiten het supportershome zaalvoetbaltoernooien, veldvoetbalwedstrijden, uitstapjes en een overlevingstocht.

In het algemeen kan gesteld worden dat deze activiteiten georganiseerd worden met het doel om de binding van de supporters met de club te vergroten en vergroten van nieuwe (sociale) vaardigheden bij individuele supporters, waarbij aangesloten wordt bij de mogelijkheden van een jongere. Het accent ligt niet op het afleren van ongewenst gedrag, maar op het aanleren van gewenst gedrag (zie coachingsmethodiek).

De supporterscoördinator ziet als zijn taak het stimuleren en activeren van supporters opdat ze activiteiten gaan ontplooien. Hij denkt hierbij hulp nodig te hebben van supporters, de club, jongerenwerkers, de gemeente, politie, de spelersgroep en collega's supporterscoördinatoren.

Hij zal proberen een zo groot mogelijk deel van de doelgroep door deze activiteiten te bereiken; hij richt zich niet specifiek op een bepaald deel van de doelgroep. Wel zegt hij ervoor te willen waken dat bepaalde groepen niet buiten de aandacht vallen.

2.6 Activiteiten op het terrein van educatie dienst- en hulpverlening

De belangrijkste activiteit die in dit kader is ontwikkeld is het Coachingsproject. Het achterliggende idee is (zie ook 1.4) dat jongeren niet alleen moeten leren dat vandalisme niet kan en waarom dat niet kan, maar ook moeten leren hoe je vandalistisch gedrag kunt voorkomen. Bijvoorbeeld door situaties te onderkennen waarin het risico op incidenten groot is, door te signaleren dat anderen je proberen mee te slepen, door een keuze te maken tussen vrienden die wel en tussen vrienden die niet uit zijn op overlast, door op een goede manier duidelijk te maken aan anderen dat je niet verder gaat met rotzooi trappen, door op een andere manier je teleurstelling over het verlies van een wedstrijd af te reageren, etc. Op dit moment verkeert men wat betreft het Coachingsproject nog een in een voorbereidende fase.

De supporterscoördinator heeft de basismethodiekcursus 'Coaching', gegeven door het Paedologisch Instituut te Amsterdam, doorlopen. Het ligt nu in de bedoeling van dit Instituut hem te laten oefenen met de geleerde technieken in zijn contacten met jongens.

De coachingsmedewerkster is reeds ingevoerd in de coachingsmethodiek.

De beide medewerkers zijn sinds het begin van het project bezig mogelijk kandidaat-coaches (in totaal beoogt men 20 coaches te werven) voor het project te interesseren.

Aan een aspirant-coach worden de volgende eisen gesteld:

- leeftijd vanaf 25 jaar;
- (beetje) van voetbal houden;
- bereid zijn thuis jongeren te ontvangen;
- telefoon hebben;
- getraind en begeleid willen worden;
- praktisch kunnen denken;
- een redelijk druk leven hebben (dagvulling);
- ervaring met jongeren (niet professioneel).

De werving van coaches blijkt echter niet eenvoudig te zijn. Er worden wel veel namen aangeboden via contactpersonen, maar veel mensen haken af. Getracht wordt via sociaal-cultureel werkers, via gemeente- en spoorwegpolitie en via persberichten kandidaten te werven.

De coachingsmedewerkster heeft 40 namen doorgekregen van mogelijke coaches, 30 personen hebben een folder gekregen, 8 zijn op selectiegesprek geweest en uiteindelijk zijn er 6 (waaronder 1 vrouw) aangenomen.

Na de zomer zal de coachingsmedewerkster proberen meerdere coaches te werven via de media. Het werven van coaches via buurt- en jongerencentra heeft erg weinig opgeleverd.

Ook met de werving van (te coachen) jongeren kan nu langzamerhand een start worden gemaakt. Gedacht wordt aan het aanmelden via Bureau Alternatieve Sancties, maar ook direct via spoorwegpolitie en gemeentepolitie en aan vrijwillige aanmelding. Contra-indicaties voor het in aanmerking komen voor coaching zijn:

- het beschikken over voldoende sociale vaardigheden. Bijvoorbeeld werk en school loopt goed; veel en goede contacten met thuis/vrienden en goed met geld om kunnen gaan;
- harddrugs verslaafden en jongeren die al vele malen met justitie en/of hulpverlening in aanraking zijn gekomen (die in deze levensstijl vastgeroest lijken).

Een aandachtspunt was/is de vertaling van de theoretische uitgangspunten naar praktische situaties.

3 CONCLUSIES

3.1 Samenvatting

3.1.1 Stand van zaken rond het project

Een van de leden van de begeleidingscommissie geeft de volgende samenvatting van de stand van zaken van het project: alles staat op de rails. Alle coupé's worden gevuld en de machinist (de supporterscoördinator) zit al in de bestuurderscabine. De trein moet echter nog aangeduwd worden, aangezien de locomotief (supportershome) er nog niet is.

Het project bevindt zich met andere woorden nog in een **voorbereidende fase**. Zowel het supporters- als het coachingsproject zitten in een positieve ontwikkelingslijn. Er zijn tot nu toe slechts aanzetten gedaan, de effecten daarvan moeten nog komen. Zeker gezien de beperkte duur van het project is het nadelig dat de bouw van het supportershome (=uitvalbasis) is stilgelegd en dat het coachingsproject een aanzienlijke vertraging heeft opgelopen. Door het project zijn de diverse betrokkenen (F.C. Den Haag, politie en gemeente) volgens een respondent wel genuanceerder tegen het probleem aan gaan kijken.

3.1.2 Overleg en samenwerking

Geconstateerd kan worden dat er in Den Haag vele vormen van overleg rond voetbalvandalisme plaatsvinden. De onderlinge samenwerking is goed te noemen. Alleen de rol van F.C. Den Haag in het project werd marginaal gevonden. Met de komst van de nieuwe voorzitter lijkt dit knelpunt opgeheven.

De geïnterviewden zijn wel van mening dat ze te weinig op de hoogte gehouden worden van de landelijke ontwikkelingen rond het voetbalvandalisme.

3.1.3 Bereik doelgroep

De supporterscoördinator heeft ongeveer contact gelegd met 100 à 150 jongeren. Hij heeft regelmatig contact met een vaste groep van zo'n 50 à 60 jongeren (25 van de 900 'meelopers' en 30 van de 50 à 60 'harde kernen').

3.1.4 Relatie activiteiten - doelstellingen

In paragraaf 1.1 staan de hoofd- en de subdoelstellingen van het project Voetbalvandalisme - Jeugdwelzijn beschreven.

In het algemeen kan gesteld worden dat het project zich nog in een voorbereidende fase bevindt.

In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij de verschillende subdoelstellingen:

- ad.1. Het coachen van problematische supporters bevindt zich nog in de voorbereidingsfase (zie ook 1.3 en 2.5). Het werven van coaches en te coachen jongeren kost meer tijd en moeite dan verwacht.
Op dit moment worden de zes geworven coaches getraind. De contacten met het O.M., HALT, de spoorwepolitie en de gemeentepolitie over de deelname van jongeren aan het Coachingsproject lijken vruchten af te gaan werpen.
- ad.2. Inmiddels is er een communicatie-orgaan voor supporters opgezet, genaamd FANMAIL.
Het nieuwe bestuur van FC Den Haag is van plan structureel te gaan overleggen met het bestuur van de supportersvereniging. Een knelpunt was de afzijdigheid van het bestuur van FC Den Haag. Het lijkt er echter op dat met de komst van de nieuwe voorzitter dit knelpunt is opgeheven.
- ad.3. De bouw van het supportershome is stilgelegd. Juist de realisatie van een dergelijk supportershome kan ervoor zorgen dat de band tussen de supporters en de club verstevigd wordt, onder andere door het bezoek van spelers aan het home.

3.1.5 Relatie met jeugdwelzijn

De supporterscoördinator en de Coachingsmedewerkster hebben contact gezocht met jongerenwerkers en buurthuiswerkers enerzijds om coaches te werven en anderzijds om contacten te leggen om in een volgende periode gemeenschappelijke activiteiten te organiseren ten behoeve van de doelgroep supporters. Ook via de werkgroep Randgroepjongerenwerk worden collega's geïnformeerd over het coachings- en het supportersproject.

De adjunct-directeur is van mening dat elementen van de coachingsmethodiek gebruikt kunnen worden in het jongerenwerk. Verder wil hij tevens een gereduceerde versie van het door Bureau Criminaliteitspreventie geïntroduceerde logboek gaan hanteren in de instellingen. Het werken met logboeken heeft als voordeel dat:

- er veel concreter zicht wordt verkregen, waar werkers mee bezig zijn,
- het basismateriaal voor (jaar)verslaglegging al aanwezig is,
- er tijdens het schrijven een moment van reflectie optreedt,
- het een instrument is ten behoeve van de informatie-overdracht aan collega's,
- in plaats van theoretische uitgangspunten wordt geschreven over de praktijk,
- het mogelijkheden biedt voor lange termijn procesevaluatie.

3.1.6 Ontwikkeling van het voetbalvandalisme

Alle geïnterviewden zijn van mening dat in het seizoen '88-'89 het voetbalvandalisme is afgenomen. Als mogelijke redenen worden genoemd:

- Degradatie naar de eerste divisie;
- Individueel gedrag van de supporters is veranderd (er wordt minder gesloopt), mede naar aanleiding van de inzet van de spoorwegpolitie en de supporterscoördinator;
- Veranderde manier van functioneren van het bestuur van de supportersvereniging, mede door een verbeterd contact met bestuur en spelers van F.C. Den Haag;
- Tijdens spannende momenten bij wedstrijden hebben de bestuursleden enkele keren incidenten kunnen voorkomen;
- F.C. Den Haag heeft veel succes behaald, er was weinig reden om gefrustreerd te reageren;
- Het niet tegenkomen van de fanatieke aanhang van bijvoorbeeld Feijenoord, Ajax en F.C. Utrecht.

Een aantal respondenten verwacht dat het komende seizoen erg spannend wordt onder andere naar aanleiding van de promotie van F.C. Den Haag naar de ere-divisie en ook door de invoering van de K.N.V.B.-voordeelkaart.

3.2 Conclusies

3.2.1 Knelpunten

- Het hebben van een eigen **werkplek** voor de **supporterscoördinator** en de **coachingsmedewerkster** was lange tijd een probleem. Men heeft dit proberen op te lossen door de beschikking te geven over een bouwkeet, totdat het supportershome klaar is. Deze keet bleek in de praktijk echter niet zo geschikt (klein, dure telefoonaanleg), waardoor de betrokkenen, tot het home gereed is, bij de SHS hun werkplek hebben. Ook deze werkplek is niet erg geschikt: de supporterscoördinator en de coachingsmedewerkster zitten met een grote groep op één kamer, waardoor langere telefoongesprekken niet goed mogelijk zijn.
- **Conflict** tussen de bestuursleden van de supportersvereniging, tevens leden van de begeleidingscommissie. Deze twee bestuursleden hebben vanwege buiten het project liggende redenen, hun bereidheid om met politie en justitie in dialoog te treden opgezegd.

De supporterscoördinator en een afvaardiging van de lokale begeleidingscommissie hebben geprobeerd deze beide bestuursleden tot andere gedachten te brengen.

De lokale overheid stelt namelijk duidelijk dat het voor verdere voortgang van het project noodzakelijk is, dat het bestuur van de supportersvereniging bereid is om met alle betrokkenen over het project van gedachte te kunnen wisselen.

Na een aantal praatrondes, een ultimatum (per brief) van de wethouder, een bemiddelingspoging van de sponsor van FC Den Haag, een jeugdwelzijnswerker en een laatste gesprek van het bestuur van de supportersvereniging met een delegatie van de begeleidingscommissie heeft het bestuur van de supportersvereniging uiteindelijk besloten toch te blijven participeren in de lokale begeleidingscommissie voetbalvandalisme-Jeugdwelzijn. Toen het bestuur van de supportersvereniging vervolgens niet kwam opdagen op de volgende begeleidingscommissievergadering heeft de begeleidingscommissie besloten om haar opdracht aan de wethouder terug te geven. Achteraf bleek dat het bestuur van de supportersvereniging echter duidelijk aanwijsbare (persoonlijke) beweegredenen had om niet aanwezig te zijn. Op dit moment is het aan de commissieleden om te beoordelen of het vertrouwen in de toekomst voldoende is gewaarborgd.

- Het bestuur van de supportersvereniging dacht dat ze een supportershome zouden krijgen, maar tijdens de rit bleek dat ze aan allerlei eisen moeten voldoen, waar ze nog nooit van gehoord hebben.

De supportersvereniging is gewend op korte termijn resultaten te zien, terwijl er nu al lang vergaderd wordt zonder zichtbare resultaten.

Het aantal begeleidingscommissieleden neemt steeds meer toe. De voorzitter van het bestuur vindt dit kostenverslindend. Verder stelt hij dat hij niet met mensen kan samenwerken die hij niet kan vertrouwen.

- Het **werven** van **coaches** en jongeren die voor Coaching in aanmerking komen.
- Door allerlei vertragingen kon met de bouw van het **supportershome** pas in december 1988 worden begonnen. De bouw van het supportershome is vervolgens in januari 1989 stilgelegd, naar aanleiding van een door de voetbalvereniging ADO ingezette AROB-procedure tegen de gemeente Den Haag, waarin gesteld wordt dat het bouwplan (het bouwen van opstallen) in strijd is met het bestemmingsplan (park). De achterliggende reden is dat ADO schade verwacht van een hoge concentratie supporters in het supportershome. Er is een aantal malen door de gemeente met ADO onderhandeld, maar de twee partijen konden niet tot overeenstemming komen. ADO wil een andere toegang tot zijn sportvoorziening. Door de gemeente waren de kosten hiervan uitgerekend, maar bleken veel te hoog. Wel zou de gemeente bereid zijn het hekwerk tussen FC Den Haag en ADO te vervangen met eventueel plaatsing van een ballenvanger.

De Raad van State heeft de bouw stilgelegd. Daarop is de lokale overheid een versnelde procedure gestart met betrekking tot afgifte nieuwbouwvergunning (wijziging bestemmingsplan).

- Het bestuur van FC Den Haag (met name de ex-voorzitter) wilde dat het bestuur van de supportersvereniging, zich in het stadion ook ging bezighouden met de orde binnen het stadion. Dat was echter een te grote druk voor het supportersbestuur.
- Het vorige bestuur van FC Den Haag had afspraken gemaakt met de supportersvereniging, waar het nieuwe bestuur zich niet aan wilde houden. Wel kreeg de supportersvereniging snel toestemming om de drank- en etenswaren verkoop onder FC Den Haag zelf in de hand te nemen.

- Officieel loopt de financiering van het project tot 1 juli 1990. De geplande eindevaluatie moet dan ook gereed zijn. Doordat het project later van start is gegaan, loopt het project zeker nog door tot 31.12.90. De geplande evaluatiedatum leidt tot problemen, aangezien daadwerkelijke resultaten ook niet op korte termijn te verwachten zijn.
- Introductie KNVB-voordeelkaart.

3.2.2 Aandachtspunten voor de toekomst

De **supporterscoördinator** noemt de volgende punten als aandachtspunten voor de toekomst:

- een coöperatieve samenwerking van de supportersvereniging Midden-noord met de begeleidingscommissie;
- het werven van coaches (meer publiciteit) en de training van coaches;
- promotie van FC Den Haag naar de eredivisie;
- het vinden van goede vrijwilligers voor de werkgroepen;
- structuur aanbrengen supportersvereniging.

De **coachingsmedewerkster** vult dit lijstje aan met:

- samenwerking met O.M. (omtrent invulling alternatieve sancties);
- omgang met media.

Een vertegenwoordiger van de **Gemeente** noemt het volgende punt:

- mogelijke verplaatsing van wanordelijkheden van binnen naar buiten het voetbalstadion.

SHS:

- Positie van het bestuur van de supportersvereniging in de begeleidingscommissie. Tot nu toe is altijd verondersteld dat de supportersvereniging een gelijkwaardige partner is. Dit beeld/uitgangspunt is echter aan bijstelling toe. Onder andere wat betreft vergadertechnieken zijn ze ongelijk.
- Versteving van de structuur van de supportersvereniging. Men houdt zich nog niet aan zijn eigen statuten (geen ledenvergaderingen, het bestuur is niet gekozen). De grote hoeveelheid energie die de supporterscoördinator hier heeft ingestoken heeft nog weinig effecten gehad.
- Rol van FC Den Haag (dient actiever te worden).
- Het praktisch vertalen van de theoretische uitgangspunten van de gehanteerde methodiek.

Verschillende respondenten stellen dat het (gebruik van het) supportershome een aandachtspunt is. Er dient nog vastgesteld te worden wie de verantwoordelijkheid krijgt, wat de openingstijden zijn, welke activiteiten georganiseerd zullen worden, wat er gebruikt mag worden en hoe de financiële exploitatie eruitziet.

3.2.3 Bijstellingsvoorstellen

De begeleiding bij uitwedstrijden wordt door de supporterscoördinator als zeer essentieel ervaren. Hij zou zijn aanpak nog verder willen uitbouwen, onder andere door hier welzijnswerkers bij te betrekken (Scheveningen en Spoorwijk hebben al toegezegd). De supporterscoördinator wil centra, waar veel supporters komen, betrekken bij de begeleiding van fans bij uitwedstrijden van FC Den Haag. Ze kunnen daar een bepaalde invloed uitoefenen, waardoor escalaties voorkomen worden (lukt tot nu toe redelijk). Andere punten die genoemd worden zijn het verbreden van het bestuur van de supportersvereniging en het efficiënter vergaderen tijdens bijeenkomsten van de begeleidingscommissie (niet steeds dezelfde issues bespreken).